

"İklim değişikliği ile mücadele çok yavaş"

YAKIN PLAN
DİDEM
ERYAR ÖNLÜ
didem.eryar@dunya.com

European Climate Foundation CEO'su Laurence Tubiana, **Paris İklim Anlaşması'nın mimarı** olarak biliniyor. Tubiana, "Türkiye bugün, hem karbonsuz ekonomiye geçişin sağlayacağı faydaları anladı; hem de bu alanda çok önemli bir potansiyeli olduğunu gördü. Türk hükümetinin bu vizyona öncelik vereceğini ve daha uzun vadeli bir bakış açısı ile ilerleyeceğini düşünüyorum" diyor.

Avrupa İklim Vakfı (ECF) CEO'su Laurence Tubiana, iklim değişikliği politikaları konusunda en önemli isimlerden biri. Kyoto Protokolü döneminde Fransız başbakanı Lionel Joseph'in Baş Çevre Danışmanlığı'nı üstlenen Tubiana, aynı zamanda Paris merkezli Sürdürülebilir Kalkınma ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün (IDDRI) kurucuları arasında yer alıyor. 2015 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nın oluşturulmasında çok önemli bir role sahip olan Tubiana, Paris Anlaşması'nın mimarlarından biri.

Laurence Tubiana geçtiğimiz hafta, **European Climate Foundation (ECF)**, Almanya'nın enerji konusundaki en etkin düşünce kuruluşu Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) ortaklığında kurulan **SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi**'nin kuruluşu nedeniyle İstanbul'daydı. Kendisine Paris Anlaşması son-

SHURA'nın hedefi Türkiye'nin düşük karbonlu enerji sistemine geçişini hızlandırmak

Laurence Tubiana, "Enerji yol haritasının ortaya konması ve uzun vadede, ulaştırma başta olmak üzere elektrik kullanımının genişletilmesi gerekiyor. Bu süreçte, karbonsuz ekonomiye geçişin sağlayacağı faydaların ortaya konması çok önemli" diyor.

European Climate Foundation (ECF), Almanya'nın enerji konusundaki en etkin düşünce kuruluşu Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) ortaklığında kurulan **SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi** de, veri bazlı, tarafsız ve bağımsız analizler gerçekleştirerek Türkiye'nin düşük karbonlu enerji sistemine geçişini desteklemeyi hedefliyor. Türkiye'nin enerji sektörünü ekonomik, teknolojik ve politikalar açısından değerlendiren araştırma ve analizlerle bu konudaki tartışmalara ortak bir zemin yaratmayı odağına alan **SHURA**, enerji verimliliğini ve yenilenebilir kaynaklarını merkeze koyan bir anlayış oluşturmayı amaçlıyor.

rasını ve küresel ısınma ile mücadele ne düzeyde olduğumuzu sordum.

Tubiana'nın öncelikle vurguladığı konu, Paris Anlaşması'nın, iklimden çok ekonomik bir uz-

laşma olduğu. "Amaç, herkes için çok katı bir çerçeve belirlemek değildi; fakat her ülkenin kendi hedeflerini belirlemesini sağlamaktır" diyor ve ne yazık ki, iklimle mücadelede yeterince hızlı ol-

madığımız sinyali veriyor.

Şunları söylüyor Tubiana: "Doğru yolda ilerliyoruz. Hem hükümetler, hem ekonomik aktörler, hem de yerel yönetimler bu konuda çalışmalar yapıyor, ama ilerleme çok yavaş. Gerekli olan teknolojilere yeteri kadar yatırım yapmıyoruz. Belirlenen politikaları uygulamakta yavaş davranıyoruz. Güneş ve rüzgar enerjilerinin üretimi, fosil yakıtlara kıyasla önemli bir şekilde ucuzlanmış olmasına rağmen, yatırımcılar ve hükümetler hala bu konuda yeterince kararlı davranmıyorlar. Türkiye'nin 2015 taahhütleri çok tatmin edici değildi; fakat Türkiye bugün, hem karbonsuz ekonomiye geçişin sağlayacağı faydaları anladı; hem de bu alanda çok önemli bir potansiyeli olduğunu gördü. Türk hükümetinin bu vizyona öncelik vereceğini ve daha uzun vadeli bir bakış açısı ile ilerleyeceğini düşünüyorum. Türkiye, karbonsuz ekonomiye geçiş sürecinde, konumu ve sahip olduğu potansiyel ile çok önemli bir rol üstlenebilir."

Fosile yatırım yapmak büyük risk

Düşük karbon ekonomisine geçiş sürecinde özel sektörün çok etkili olduğunu söyleyen Tubiana, "Güneş ve rüzgarda özel sektör yatırımları çok büyük bir rol oynuyor. Sanayi tarafında şirketler, karbonsuzlaşma adına önemli adımlar atıyorlar. Finans tarafında da aynı şekilde yol almak gerekiyor. Blackrock tarafından verilen sinyal çok önemli. Şirket, 'fosile yatırım yapan şirketlere fon yok' dedi. Neden bunu yapıyor? Çünkü artık fosil yakıtlara yatırım yapmanın çok riskli olduğunu gördü. Eğer tüm bankalar bu sinyali izlerse, iklim değişikliği ile mücadelede hız kazanırız. Tabi ki bununla birlikte, merkez bankalarının devreye girmesi ve karbonsuzlaşma sürecini hızlandıracak düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekiyor" yorumlarını yapıyor.

ABD'ye rağmen, yola devam

Tubiana, ABD'nin Paris Anlaşması'nda yer almama kararına rağmen, sürecin ilerlemeye devam ettiğini, bunun da küresel ısınma konusunun herkesin önceliği haline geldiğinin önemli bir göstergesi olduğunu altını çiziyor.

1997 yılında Kyoto Protokolü devreye girdiğinde, ABD protokolü imzalamamış ve Kanada, Avustralya gibi birçok ülke de ABD'nin peşinden gidip, protokolü imzalamama kararı vermişti. Paris Anlaşması'nda ise benzer durum yaşanmadı. Hiçbir ül-

19. yüzyıl ekonomisinden modern ekonomiye geçmenin yolu

Paris Anlaşması'nın ülkeler üzerindeki güçlü etkisine rağmen, düşük karbon ekonomisine geçiş sürecinin önündeki en büyük engeller neler? Bu engelleri şöyle sıralıyor Tubiana: "Altyapı eksiklikleri, kömür gibi yakıtlardan vazgeçme sürecinin ağır ilerlemesi, enerji konusunda bakış açısı değişiminin yavaşlığı ve finansal yapının bu sürece uyum sağlamasında yaşanan zorluklar... 19. yüzyıl ekonomisinden modern ekonomiye geçmenin anahtar karbonsuzlaşma. Bunun için de uzun vadeli bakış açısına sahip olmak ve gerekli düzenlemeleri bir an önce yapmak gerekiyor."

ke ABD'nin tavrını onaylamadı; hatta ABD hükümeti kendi içinden bile direnişle karşılaştı. California eyaleti, Federal Hükümet'in kararına rağmen, Paris Anlaşması'nın getirdiği önlemleri uygulama kararı aldı. ABD'li iş dünyası da, karbonsuzlaşma yolunda önemli adımlar atmaya devam ediyor.

Sosyal konulara odaklanmak gerekiyor

Laurence Tubiana'nın altını çizdiği bir diğer konu da, iklim değişikliği politikalarında sosyal konuların önemi. Şunları söylüyor Tubiana: "Eğer iklim değişikliği politikalarımızda sosyal konulara dikkate almazsak, iklim değişikliği mücadelesini kaybederiz. İklim değişikliği politikalarımızı değiştirmemiz gerekiyor. Bugün çok sayıda siyasi zorlukla karşılaşıyoruz. Dolayısıyla bu süreçte, sürdürülebilir bir gelecek için yeni istihdam alanları yaratmak zorundayız. İklim değişikliğinin olumsuz alanlarından çok, olumlu taraflarına, ekonomik faydalarına odaklanmamız gerekiyor. Dünya ekonomisine fayda sağlayacak sürdürülebilir politikalar üretmemiz gerekiyor."